

OERRR-route van Natuurmonumenten door Landgoed Haarzuilens: uitdagingen over de slootjes met deze bijzondere brug!

Mannen in de kinderopvang: 'Ja, we zijn er nog!'

Kinderen hebben vrouwen én mannen nodig voor hun opvoeding. Mannen hebben een pedagogisch toegevoegde waarde, ook in de kinderopvang. Bijzonder hoogleraar kinderopvang en educatieve voorzieningen voor het jonge kind aan de Universiteit van Amsterdam, Ruben Fukkink, deed onderzoek naar mannen in de kinderopvang. 'Ik miste de mannen en begon met een simpele en nieuwsgierige vraag: Waar zijn ze?'

'**U**it ons onderzoek *Is Caregiver Gender Important for Boys and Girls?* uit 2016 blijkt dat er geen winnaar is; mannen en vrouwen doen het allebei even goed in de kinderopvang', vertelt Ruben Fukkink. 'Er zijn twee theorieën over de rol van mannen in de opvoeding. Eén theorie zegt dat jongens mannen nodig hebben als rolmodel. Een andere theorie voorspelt dat mannen 'ruiger' in het spel en 'pittiger' in het contact zijn. Dit is leuk voor bepaalde jongens, maar ook voor bepaalde meisjes. We hebben onderzoek gedaan en het blijkt dat mannen en vrouwen alle twee even belangrijk zijn. Er is geen winnaar. We dachten dat mannen misschien iets unieks lieten zien. We dachten dat vrouwen meer troostrijker zouden zijn en mannen iets meer ruimte gaven in spel. Dit hebben wij in ons onderzoek niet gevonden. Mannen en vrouwen zijn gelijkwaardig in hun omgang met jongens en meisjes. Het is een prettige uitkomst van het onderzoek, want het laat zien dat mannen echt een plek verdienen in de kinderopvang. Het gedrag van vrouwen en mannen kan dicht bij elkaar liggen, want je hebt masculiene vrouwen en feminiene mannen. Dit heb je ook in andere beroepen.'

Een normale kans

'Een theorie voorspelt dat vrouwen en mannen complementair zijn, maar dat is niet mijn uitgangspunt. We hebben mannen nodig in de kinderopvang, omdat ze nét zo goed zijn. Ze verdienen een normale

kans en we hoeven daarom mannen ook niet extra bijzonder te maken. Kinderen blijken zich evenveel aan mannelijke en vrouwelijke pedagogisch medewerkers te hechten. Wij volwassenen kunnen allerlei meningen hebben, maar als pedagoog vind ik het mooi om ook het woord aan de kinderen te geven. Het gedrag van kinderen op de groep liet zien dat kinderen, zowel bij vrouwen als bij mannen, een goede gehechtheidrelatie hebben. Hechting is een belangrijke voorspeller van een goede emotionele en cognitieve ontwikkeling bij kinderen.'

Geduld

'Het zou de maatschappij kunnen helpen als we het in onze discussie meer hebben over vaders in de opvoeding, de rol van opa's en over mannen in de kinderopvang en het onderwijs. Dit helpt om het beeld te normaliseren. Om meer mannen in de kinderopvang te laten werken, moeten we geduld hebben. Ik denk dat werkgevers in de kinderopvang er verstandig aan doen om jonge mannelijke professionals te koppelen aan andere mannelijke professionals; breng ze met elkaar in contact. Je straalt als organisatie dan ook meteen uit dat je een organisatie bent van mannen én vrouwen. Mannen bepalen daarna zelf wel hoe ze hun rol gaan invullen. Ze hoeven niet op een voetstuk geplaatst te worden. Kinderen zijn er wel over uit, ze vinden mannen en vrouwen allebei even belangrijk!'

'De verhouding van mannen en vrouwen zou 50/50 moeten zijn!'

Rens Tienhooven (32) is locatiecoördinator van de buitenschoolse opvang van Stichting Eigen & Wijzer in Maarssen. Op deze locatie werken evenveel mannen als vrouwen.

'De balans tussen vrouwen en mannen is belangrijk, want kinderen kunnen van beiden leren. Op onze locatie werken, verdeeld over de week, zeven mannen en zeven vrouwen. Ik denk ook dat deze combinatie van pedagogisch medewerkers een van de redenen is dat we gegroeid zijn de afgelopen jaren. De sfeer die we met elkaar creëren zorgt voor een hoog welbevinden van kinderen. De man heeft een toegevoegde pedagogische waarde, deze mening wordt door veel mensen in het vak gedeeld. Wie heeft ooit "de dag van de leidster" bedacht? Dat vind ik echt een doodoener voor de mannen in de kinderopvang. Het is idioot dat deze dag nu nog steeds zo heet. De waardering voor mannen mag net zo goed benadrukt worden.

Ik heb lang onderzocht welke verdeling tussen mannen en vrouwen het beste werkt en ik ben van mening dat het 50/50 moet zijn. Dit is een goede balans waarin mannen en vrouwen elkaar kunnen aanvullen. Mannen zijn even belangrijk als vrouwen in de omgeving van kinderen. Tijdens activiteiten vullen ze elkaar aan.

Het is fijn voor jongens dat ze begeleid kunnen worden door mannen; mannen zijn een voorbeeld voor ze met wie ze samen kunnen sparren. Mannen zijn net zo goed als vrouwen verzorgend, maar op een eigen manier. Als ik het team probeer te prikkelen om nieuwe activiteiten te

doen, merk ik dat mannen sneller aan iets groots denken, bijvoorbeeld aan het organiseren van een run of evenement. Daar willen ze dan externen voor benaderen.

We hebben een aantal jonge jongens in het team die veel energie geven. Soms wordt het dan net even te leuk en te druk en dan zie je de ervaren vrouwelijke pedagogisch medewerkers opstaan om het gedrag een halt toe te roepen. Dit gebeurt overigens ook andersom. Je moet medewerkers inzetten op hun talenten. De jongens die bij ons werken coördineren allerlei activiteiten, waarbij ze ook blijven beseffen dat ze echt pedagogisch werk doen. Ze zijn in staat leuke en uitdagende activiteiten uit te voeren en een goede sfeer neer te zetten. Daarnaast is het ook belangrijk dat het verzorgende aspect aanwezig is. Vrouwen zijn soms net wat scherper in het observeren van kinderen. Ze zien wanneer een kind niet op zijn of haar plek zit.

We laten als organisatie naar buiten toe zien dat de kinderopvang geen vrouwenwereld is. Mannen zijn onmisbaar en als je ze wil bereiken, zul je moeten zorgen dat het werk ook voor hen aantrekkelijk is.'

'Door dit werk ben ik erachter gekomen dat ik directeur wil worden van een basisschool'

Laurens de Vries (20) is pedagogisch medewerker bij de buitenschoolse opvang van Stichting Eigen & Wijzer.

'Toen ik klaar was met de middelbare school ben ik naar de sportacademie gegaan. Later kreeg ik een stageplek op deze buitenschoolse opvang, waar ik ben blijven plakken. Inmiddels werk ik hier al vier jaar. Het leukste aan mijn job vind ik dat kinderen leergierig zijn en ze nemen veel van je aan. Je bent hun voorbeeld. Je leert kinderen samenwerken. Je draagt veel bij aan de ontwikkeling van kinderen en daarom wil ik ook verder leren. Ik heb mij ingeschreven voor de pabo (de pedagogische academie voor het basisonderwijs, red.). Het lijkt mij tof om een eigen klas te hebben en uiteindelijk directeur te worden van een basisschool. Door mijn werk op de opvang ben ik erachter gekomen dat dit mijn droom is.

Wat ik een uitdaging vind in het werk is om kinderen iets te leren wat ze nog niet kunnen, een koprol bijvoorbeeld. Het is gaaf om te zien dat ze het door te oefenen uiteindelijk zelf kunnen. Ik zie het zelfvertrouwen van kinderen groeien en ik krijg

► daar dan ook weer zelfvertrouwen van. Kinderen laten vervolgens aan ouders zien wat ze geleerd hebben. Ouders geven complimenten, omdat ze het leuk vinden dat hun zoon of dochter iets geleerd heeft. Sommige kinderen kunnen soms wat meer afwachtend zijn. Kinderen krijgen zelfvertrouwen door ze bekend te maken met de omgeving. Ik sport in het begin dan vaak mee met het kind en leg uit hoe het reilen en zeilen is op de vestiging. Na een tijd hebben ze mij niet meer nodig bij het sporten en neem ik weer een begeleidende rol aan.

Wij mannen zijn soms wat harder voor de kinderen door al gauw te zeggen: "Sta maar weer op." Dat komt echt door onze sportachtergrond. Ik kan veel leren van vrouwen, met name op het gebied van creativiteit. Zo zie ik ook dat vrouwen honderd dingen tegelijk kunnen. Ze zijn de groep aan het opruimen en ondertussen zijn ze kinderen aan het helpen met knippen en plakken. Ze zijn ontzettend lief voor de kinderen en begrijpen ze goed. De balans is daarom dan belangrijk. Mijn sterke kant is dat ik rustig blijf in stresssituaties.

Mijn omgeving weet soms niet wat het werk als pedagogisch medewerker inhoudt. In het begin lachten vrienden mij uit alsof ik de hele dag poepluiers aan het verschonen was! Dat beeld klopt niet en dan moet ik ook echt uitleggen wat we wel doen op de opvang. Misschien dat het werkveld wat kan doen aan deze beeldvorming van de kinderopvang. De mannelijke energie in combinatie met de vrouwelijke energie geeft de beste sfeer op de locatie. Dat voel je meteen!

'Mannen en vrouwen zijn gelijkwaardig in hun omgang met jongens en meisjes'

'Ik krijg er veel energie van als ik zie dat de kinderen plezier hebben!'

Ditmar Woltjes (22) is pedagogisch medewerker bij de buitenschoolse opvang van Stichting Eigen & Wijzer.

'Ik ben het vak ingerold. Ik was bijna klaar met mijn opleiding aan de sportacademie, toen mijn vriend Laurens vroeg of een baan in de buitenschoolse opvang niet iets voor mij zou zijn. Hij werkte hier al. Dus korte tijd later kon ik ook hier beginnen. Ik doe allerlei sport- en spelactiviteiten met de kinderen en kan ze door mijn achtergrond allerlei didactische tips geven. Ik ben nog steeds blij dat ik mijn steentje kan bijdragen. We hebben allemaal een goede band met de kinderen. Ik merk wel dat het sommige kinderen een extra stimulans geeft dat er een man op de groep staat. Ik kan met de jongens prikkelende gesprekken voeren over gamen en voetballen. Mijn vrouwelijke collega's weten weer meer over andere dingen. Ook het feit dat ik nog jong ben, en dicht bij de kinderen sta, maakt dat we een goed contact hebben.

Er zijn nog meer verschillen tussen de mannen en de vrouwen op het werk. Als een kind bijvoorbeeld valt, merk ik dat ik eerder geneigd ben om er een grapje van te maken of ze een oppepper te geven. Vrouwen kunnen soms inzoomen op de pijn en het gevoel, terwijl het bij sommige kinderen al genoeg is om te zeggen: "Ik zie dat je geschrokken bent, maar het is niet heel ernstig, toch?"

Ik kan weer leren van mijn vrouwelijke collega's, omdat zij bijvoorbeeld langer in het vak zitten en dat hun kijk op kinderen echt professioneel is. Van elkaar leren vind ik erg belangrijk. De wat oudere meiden in de groep reageren soms wel wat anders op een man dan wanneer er een vrouw op de groep staat. Ik heb soms het idee dat ze niet alles tegen mij durven te zeggen, soms giechelen ze wat. Maar dat hoort ook bij de leeftijd. Het is dan weer fijn als mijn vrouwelijke collega de gesprekken voortzet met de meiden.

Ik vind dit werk heel erg leuk. Ik krijg er veel energie voor terug als ik zie dat de kinderen plezier hebben. Ik ben hier echt bezig met de ontwikkeling van kinderen, dat maakt dat ik me nuttig voel. Ik heb nog wel een tip voor mijn mannelijke collega's in de kinderopvang: blijf vooral! Ik ben van mening dat mannen in de kinderopvang echt goed werk leveren en de verhoudingen zouden van mij wat beter in balans mogen in de Nederlandse kinderopvang.' ◀

